

zich met schaamteloosheid uitstalt". Hij vond echter ook, dat de maatschappij niet het recht heeft „een kunstenaar en zijn gezin tot den hongerdood te veroordeelen, omdat de voortbrengselen van dien kunstenaar niet in den smaak van deze of gene persoon zouden vallen", en dat een jury, „hoe ook samengesteld, altijd slecht zal functionneeren". Hij stond dus het jury-looze stelsel voor, maar concludeerde, dat „de vraag van menscheijkheid ter zijde gesteld, men de tentoonstellingen moest afschaffen."

De (eerste) Parijsche wereldtentoonstelling, van 1855, gaf aanleiding tot een het gevoel van eigenwaarde van den schilder nog eens weer diep krenkende gebeurtenis. De onderscheiding waarmede hij van officiële zijde voortdurend behandeld werd, en zijn persoonlijke betrekkingen met Napoleon III, legden hem moreel de verplichting op, in de afdeeling voor Schoone Kunsten te exposeeren. Aanvankelijk was hij tegen dit denkbeeld in opstand gekomen, doch bij nader inzien trok hem de gedachte de geheele wereld te toonen, dat hij de grootste levende schilder was, juist wel aan.

De zaal, waarin hij ongeveer 68 werken uit alle tijden van zijn leven had bijeen gebracht, beheerschte de afdeeling voor schilderkunst van de tentoonstelling. De jury was dan ook van oordeel, dat er slechts één groote eere-medaille moest uitgereikt worden, en wel aan Ingres. Maar hiertegen verzette zich de ijdelheid der andere inzenders, en, na betreurenswaardige onderhandelingen, besloot men, in plaats van een enkele, tien eere-medailles beschikbaar te stellen. En bij stemming werd Ingres toen . . . tweede. De veldslagen-schilder Horace Vernet kreeg de 1e medaille toegekend! De verontwaardiging van den grooten kunstenaar laat zich indenken. Hij nam zich voor de plechtige ceremonie van de uitreiking der prijzen niet bij te gaan wonen. Doch daar kwam een boodschap van Prins Napoleon, dat hij benoemd was tot groot-officier van het Legioen van eer, een onderscheiding, die bij gelegenheid van de Expositie, aan niemand te beurt was gevallen, en dit deed hem op zijn besluit terugkomen. Bij de prijsuitdeeling ontving hij zijn hooge decoratie uit handen van den Keizer zelf, terwijl Prins Napoleon, als voorzitter der Commissie, in een rede in het licht stelde wat de promotie van den kunstenaar betekende. Horace Vernet kon de revanche van zijn grooten mededinger nimmer vergeten. Zij werd later nog aanleiding tot onverkwikkelijke publicaties in de Pers, die Ingres buiten zichzelven brachten.

In 1856 schreef hij aan Marcotte: „Ik zou mij gelukkig achten mijn naam en mijn werk aan mijn rampzalig en boosaardig land, dat mijn ouden dagen een beeld van schrikkelijk verval biedt, te onttrekken, en zoo ik niet een aantal vrienden, van wie Gij voor mij de beste zijt, en een ontzettende rommel kunstvoorwerpen, die ik niet achter mij aan